

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

«ΚΑΘΟΛΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΠΡΟΣΒΑΣΙΜΟΥ ΨΗΦΙΑΚΟΥ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΥΛΙΚΟΥ»
ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΠΡΑΞΗ ΜΕ MIS 5001313

Π4.2.1

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΓΩΓΗ
ΚΙΝΗΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ ΚΑΙ
ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗΣ ΔΙΑΒΙΩΣΗΣ ΤΥΦΛΩΝ
ΜΑΘΗΤΩΝ

ΑΝΔΡΟΓΙΑΝΝΗΣ ΗΛΙΑΣ

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ανάπτυξη - εργασία - αλληλεγγύη

ΒΑΣΙΚΕΣ ΕΝΝΟΙΕΣ

- Η **κινητικότητα** είναι η σωματική ικανότητα για κίνηση από το ένα μέρος στο άλλο (Hill & Long, 1997).
- Ο **προσανατολισμός** είναι η ικανότητα του ατόμου να δημιουργεί έναν νοητικό χάρτη του περιβάλλοντός του και σε αυτόν να τοποθετεί τον εαυτό του (Stone, 1995).
- **Δραστηριότητες απόκτησης δεξιοτήτων καθημερινής διαβίωσης**: εξάσκηση σε ρουτίνες αυτοεξυπηρέτησης και χρήσης εργαλείων, αντικειμένων και υλικών.

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΟΝ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟ ΚΑΙ ΤΗΝ ΚΙΝΗΤΙΚΟΤΗΤΑ

- θα αφορά την ανάπτυξη των δεξιοτήτων προσανατολισμού και κινητικότητας σε διαφορετικά περιβάλλοντα/χώρους.
- θα στηρίζεται στη **λειτουργική προσέγγιση** και σε ήδη υπάρχοντα **ολοκληρωμένα προγράμματα** προσανατολισμού και κινητικότητας που χρησιμοποιούνται στη χώρα μας ή σε άλλες χώρες

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ/ΑΓΩΓΗΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗΣ ΔΙΑΒΙΩΣΗΣ

Διάρθρωση

ΘΕΜΑΤΙΚΗ	ΣΚΟΠΟΣ	ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	ΦΥΛΛΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΡΓΑΛΕΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

- Προσανατολισμού και κινητικότητας
- Βασικών χωρικών δεξιοτήτων
- Δεξιοτήτων καθημερινής διαβίωσης

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΣΧΕΔΙΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΚΙΝΗΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗΣ ΔΙΑΒΙΩΣΗΣ

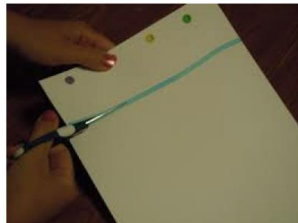
Α' Φάση: Γνωριμία με τα υλικά – Προετοιμασία Δραστηριότητας

Υλικά

Χαρτόνια μεγέθους Α5, μη αιχμηρό ψαλίδι, σχοινί ή λεπτό ξύλο, κόλλα

Δραστηριότητες

1. Δίνεται στους μαθητές το ψαλίδι, ώστε να το περιεργαστούν και να δουν πώς λειτουργεί. Οι μαθητές το ψιλαφούν, το ανοίγουν και το κλείνουν (αρχικά με τα δυο χέρια και στη συνέχεια με το ένα χέρι).
2. Ο εκπαιδευτικός κολλά πάνω στα χαρτονάκια το σχοινί ή το λεπτό ξύλο με τέτοιο τρόπο ώστε να γίνουν οδηγοί κοπής.

Παράδειγμα χρήσης οδηγού κοπής

Β' Φάση: Εξάσκηση στη χρήση του ψαλιδιού

Δραστηριότητες

1. Οι μαθητές εξασκούνται στο άνοιγμα και στο κλείσιμο του ψαλιδιού με το ένα χέρι, χωρίς να κόβουν κάτι.
2. Ο δάσκαλος κρατά ένα χαρτονάκι (από όσα δεν περιέχουν οδηγούς κοπής) και ο μαθητής κόβει με το ψαλίδι.
3. Το παιδί τοποθετεί το ψαλίδι στο πλάι του οδηγού κοπής και ακολουθώντας τον κόβει το χαρτόνι. Σε αυτό το στάδιο ο μαθητής αποκτά απτικοκινητικό συντονισμό (συνεργασία αριστερού – δεξιού χεριού).
4. Ο εκπαιδευτικός δημιουργεί μια πτυχή επάνω σε χαρτόνι και ζητά από τον μαθητή να την ακολουθήσει με το χέρι του.
5. Ο μαθητής εξασκείται στην κοπή του χαρτιού με τη βοήθεια της πτυχής.
  - Κρατά με το ένα του χέρι το επάνω μέρος της σελίδας (ο αντίχειρας αγγίζει τη μπροστινή πλευρά και τα υπόλοιπα δάχτυλα υποστηρίζουν τη συγκράτηση, αγγίζοντας την πίσω πλευρά).
  - Το άλλο χέρι ακολουθεί την πορεία της πτυχής κόβοντας με το ψαλίδι.
6. Ο μαθητής κόβει αυτόνομα το χαρτόνι σε λωρίδες. Ο εκπαιδευτικός παρεμβαίνει διορθωτικά όπου χρειάζεται.

Γ' Φάση: Επέκταση

Οι μαθητές επαναλαμβάνουν τη διαδικασία σε άλλη χρονική στιγμή, ώστε να εδραιωθεί η κατάκτηση της δεξιότητας. Ταυτόχρονα εξασκούνται στην κοπή άλλων τύπων χαρτιού (τα οποία, όμως, να μπορούν να αποδώσουν μια ευδιάκριτη πτυχή) και άλλων μεγεθών χαρτιού.

Σε επόμενο στάδιο μαθαίνουν να κόβουν πτυχές που δεν αποδίδουν ευθεία γραμμή (καμπύλες, περιγράμματα εικόνων κ.ά.)

Ανάπτυξη Δεξιοτήτων Κινητικότητας και Προσανατολισμού

Διδακτικό αντικείμενο: Γνωριμία με το μπαστούνι

Στοχοθεσία: Οι μαθητές να γνωρίσουν το μπαστούνι ως εργαλείο

να εξασκηθούν στο κράτημα του μπαστουιού

να εξασκήσουν στην πραγματοποίηση απλών κινήσεων με τη χρήση μπαστουιού

Α' Φάση: Γνωριμία με τα υλικά – Προετοιμασία Δραστηριότητας

Υλικά

Χαρτόνια μεγέθους Α5, μη αιχμηρό ψαλίδι, σχοινί ή λεπτό ξύλο, κόλλα

Δραστηριότητες

1. Δίνεται στους μαθητές το ψαλίδι, ώστε να το περιεργαστούν και να δουν πώς λειτουργεί. Οι μαθητές το ψιλαφούν, το ανοίγουν και το κλείνουν (αρχικά με τα δυο χέρια και στη συνέχεια με το ένα χέρι).
2. Ο εκπαιδευτικός κολλά πάνω στα χαρτονάκια το σχοινί ή το λεπτό ξύλο με τέτοιο τρόπο ώστε να γίνουν οδηγοί κοπής.

Παράδειγμα χρήσης οδηγού κοπής

Β' Φάση: Εξάσκηση στη χρήση του ψαλιδιού

Δραστηριότητες

1. Οι μαθητές εξασκούνται στο άνοιγμα και στο κλείσιμο του ψαλιδιού με το ένα χέρι, χωρίς να κόβουν κάτι.
2. Ο δάσκαλος κρατά ένα χαρτονάκι (από όσα δεν περιέχουν οδηγούς κοπής) και ο μαθητής κόβει με το ψαλίδι.
3. Το παιδί τοποθετεί το ψαλίδι στο πλάι του οδηγού κοπής και ακολουθώντας τον κόβει το χαρτόνι. Σε αυτό το στάδιο ο μαθητής αποκτά απτικοκινητικό συντονισμό (συνεργασία αριστερού – δεξιού χεριού).
4. Ο εκπαιδευτικός δημιουργεί μια πτυχή επάνω σε χαρτόνι και ζητά από τον μαθητή να την ακολουθήσει με το χέρι του.
5. Ο μαθητής εξασκείται στην κοπή του χαρτιού με τη βοήθεια της πτυχής.
  - Κρατά με το ένα του χέρι το επάνω μέρος της σελίδας (ο αντίχειρας αγγίζει τη μπροστινή πλευρά και τα υπόλοιπα δάχτυλα υποστηρίζουν τη συγκράτηση, αγγίζοντας την πίσω πλευρά).
  - Το άλλο χέρι ακολουθεί την πορεία της πτυχής κόβοντας με το ψαλίδι.
6. Ο μαθητής κόβει αυτόνομα το χαρτόνι σε λωρίδες. Ο εκπαιδευτικός παρεμβαίνει διορθωτικά όπου χρειάζεται.

Γ' Φάση: Επέκταση

Οι μαθητές επαναλαμβάνουν τη διαδικασία σε άλλη χρονική στιγμή, ώστε να εδραιωθεί η κατάκτηση της δεξιότητας. Ταυτόχρονα εξασκούνται στην κοπή άλλων τύπων χαρτιού (τα οποία, όμως, να μπορούν να αποδώσουν μια ευδιάκριτη πτυχή) και άλλων μεγεθών χαρτιού.

Σε επόμενο στάδιο μαθαίνουν να κόβουν πτυχές που δεν αποδίδουν ευθεία γραμμή (καμπύλες, περιγράμματα εικόνων κ.ά.)

Ανάπτυξη Δεξιοτήτων Κινητικότητας και Προσανατολισμού

Διδακτικό αντικείμενο: Γνωριμία με το μπαστούνι

Στοχοθεσία: Οι μαθητές: να γνωρίσουν το μπαστούνι ως εργαλείο

να εξασκηθούν στο κράτημα του μπαστουιού

να εξασκήσουν στην πραγματοποίηση απλών κινήσεων με τη χρήση μπαστουιού

Για να κεντρίσουμε το ενδιαφέρον των μαθητών μπορούμε να εκτελέσουμε την παραπάνω δραστηριότητα για την κατασκευή αντικειμένων που θα χρησιμοποιηθούν στην καθημερινότητα (σελιδοδείκτες, μετροταινίες, βραχιόλια, δαχτυλίδια κ. ά.).

Expanded Core Curriculum Needs Assessment

(To be completed yearly)

Student Name:

School:

Grade Level:

Age:

TVI:

Date of Needs Assessment:

Date of Birth:

Visual Acuity:

Diagnosis:

Check all who contributed to this Needs Assessment:

☐	Parents	☐	General Education Teacher	☐	OMS
☐	Student	☐	Special Education Teacher	☐	Other service providers Name:
☐	Other Family Members	☐	TVI	☐	Administrators

Key: (+) Strength (-) Need (0) Not a Need at this time

Circle or highlight Priority Areas

Skills	Key	Comments
ACADEMIC / COMPENSATORY		
Communication & type		
Handwriting		
Tactual readiness		
Braille reading, including fluency		
Braille writing		
Nemeth code		
Slate and stylus		
Effective use of optical devices for literacy (see visual efficiency)		
Calculator		
Abacus		
Listening skills		
Organization		
Study & reference skills		
Use of live reader		

WEST VIRGINIA EXPANDED CORE CURRICULUM RESOURCE GUIDE

*Bringing students with
low vision/blindness
into the 21st Century*

ΑΡΧΕΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ ΚΑΙ ΜΕΘΟΔΟΙ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΒΟΗΘΗΜΑΤΩΝ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΚΙΝΗΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

- απτικά μοντέλα
- χάρτες αφής
- λεκτικά και ακουστικά βοηθήματα
- απτικοακουστικά βοηθήματα

ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΑΝΑΓΝΩΣΗΣ ΧΑΡΤΩΝ ΑΦΗΣ

- Να γνωρίσουν το υπόμνημα
- Να αναζητήσουν τα στοιχεία του υπομνήματος στο χάρτη
- Να αναγνωρίζουν τις απτικές πληροφορίες
- Να τοποθετούν τα χέρια τους ώστε να προσανατολίζονται
- Να βρίσκουν το σημείο εκκίνησης
- Να ακολουθούν οδηγίες

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΑΠΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΑΠΤΙΚΟΑΚΟΥΣΤΙΚΩΝ ΒΟΗΘΗΜΑΤΩΝ

- Προτάσεις κατασκευής απτικών και απτικοακουστικών βοηθημάτων με απλά υλικά
- Διαδικασία κατασκευής απτικών βοηθημάτων με αξιοποίηση του διαθέσιμου εξοπλισμού

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

- Το έργο «Καθολικός Σχεδιασμός και Ανάπτυξη Προσβάσιμου Ψηφιακού Εκπαιδευτικού Υλικού» με κωδικό ΟΠΣ (MIS) 5001313 υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση 2014-2020» και συγχρηματοδοτείται από την Ελλάδα και την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο).

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ανάπτυξη - εργασία - αλληλεγγύη